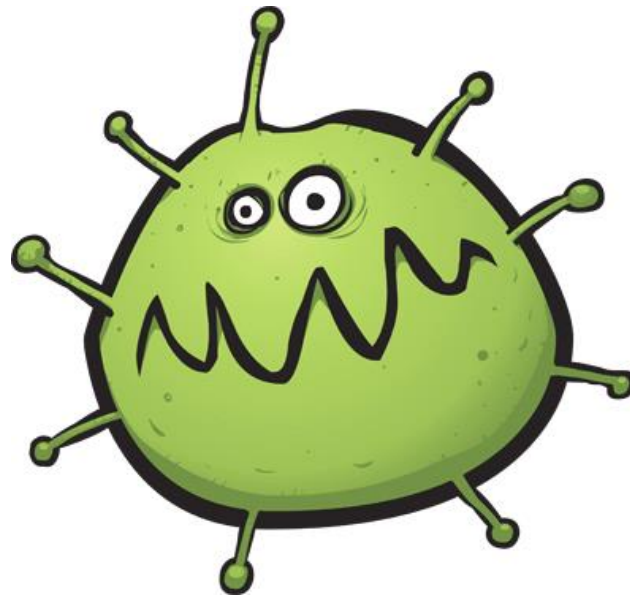

RAMMENOTAT FOR HYGIEJNENETVÆRKET I ODENSE KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

HISTORIK	3
FORMÅL MED NETVÆRKET	3
HYGIEJNETVÆRKETS OPGAVER OG AKTIVITETER.....	3
ORGANISERING.....	4
Styregruppens funktion.....	4
Lægernes funktion i relation til hygiejnenetværket.....	5
Hygiejnekoordinatorernes funktion	5
Hygiejnekonsulenternes funktion.....	6
Sekretariatsfunktionen	6
SAMARBEJDSPARTNERE.....	7
Eksterne samarbejdspartnere	7
Interne samarbejdspartnere	9
ÅRSHJUL	9
HYGIEJNEHÅNDBOGEN.....	10
ØKONOMI.....	10
BILAG 1 – FORANDRINGSTEORI OG IMPLEMENTERINGSPLAN.....	11

HISTORIK

I 2008 bevilligede Økonomiudvalget midler fra Odense Kommunes interne forebyggelsespulje til projekt "Udvikling af infektionshygiejnisk netværk på tværs af forvaltningerne i Odense Kommune".

Behovet for et tværgående hygiejnenetværk i kommunen skyldtes flere forskellige faktorer:

- Kommunens overtagelse af flere og flere specialiserede opgaver og patientgrupper fra sygehussektoren. I kraft af den stigende kompleksitet er der behov for øget viden på området for at kunne handle proaktivt.
- Det tidligere Fyns Amts tilbud om vederlagsfri rådgivning til kommunerne blev nedlagt i forbindelse med at strukturreformen trådte i kraft i januar 2007
- Et samfundsmæssigt øget fokus på hygiejne generelt

Projektet blev afsluttet ultimo 2010 og overgik til drift med midler fra forebyggelsespuljen.

FORMÅL MED NETVÆRKET

Det overordnede formål med hygiejnenetværket i Odense Kommune er dels at løfte den daglige generelle hygiejne blandt borgere og medarbejdere og dels at kunne håndtere udbrud af sygdom i driften.

En generelt bedre hygiejne sænker smitterisikoen i forbindelse med infektioner til gavn for den enkelte borger og medarbejder og (samfunds)økonomien bl.a. i relation til færre sygedage.

Forandringsteori og implementeringsplan for netværket kan ses i Bilag 1. Der bliver årligt udarbejdet aktivitetsmål og effektmål for netværket.

Hygiejnenetværket erstatter Odense Kommunes behov for at være en del af den abonnementsordning Region Syddanmark tilbyder fra mikrobiologisk afdeling på OUH.

HYGIEJNETVÆRKETS OPGAVER OG AKTIVITETER

Overordnet har det samlede hygiejnenetværk en vidensforpligtelse, der består i at indsamle og løbende opgradere Odense Kommunes viden om hygiejne. Netværket sikrer at ny viden på området løbende formidles ud til de rette personer i hele organisationen, men det er fortsat den enkelte leder decentralt, der er ansvarlig for hygiejnen.

Det betyder mere konkret at alle personer i hygiejnenetværket skal:

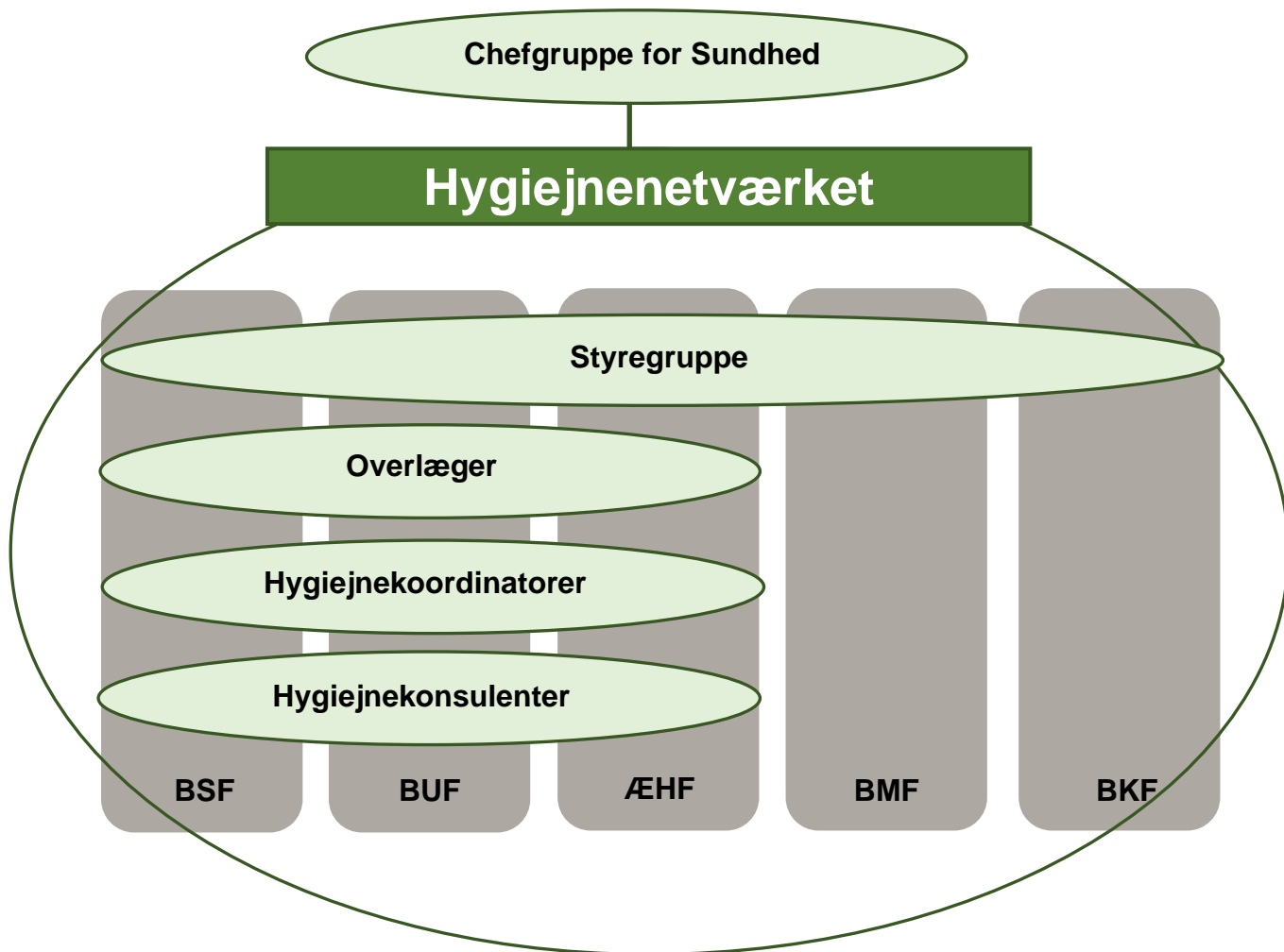
- reklamere for og henvise til hygiejnehåndbogen på www.odense.dk/hygiejne
- videreformidle nye input ind i hygiejnehåndbogen via hygiejnekoordinatorer
- holde sig ajour via nyhedsbreve fra SSI, SST og Rådet for Bedre Hygiejne
- deltage i to årlige interne temadage i hygiejnenetværket
- deltage i relevant kompetenceudvikling i den udstrækning, det er muligt

Derudover har de enkelte grupper i netværket en række opgaver og forpligtelser, som er beskrevet nedenfor.

ORGANISERING

I Figur 1 ses et organisationsdiagram for Hygiejnenetværket. Hygiejnenetværket er et af de tværgående aktivitetsnetværk, som Chefgruppen for Sundhed er programledelse for.

Figur 1 - Organisationsdiagram

Styregruppens funktion

Styregruppen for hygiejnenetværket mødes fire gange om året. Deres opgaver er at:

- sikre vedligeholdelse af hygiejnekoordinatorer og hygiejekonsulenters funktion (planlægning af faste møder og temadage)
- sikre en løbende opdatering af hygiejnehåndbogen
- udbyde relevant undervisning eller anden kompetenceudvikling til relevante personer i netværket
- videreformidle relevant kampagnemateriale, fx fra Rådet for Bedre Hygiejne
- prioritere behovet for interne kampagner på tværs af forvaltninger
- give sparring til hygiejnekoordinatorer ved planlægning af interne kampagner

- koordinere og formulere fælles udmeldinger og information til alle ansatte i Odense Kommune i aktuelle akutte situationer
- planlægge og afholde to årlige interne temadage for hele netværket
- være bindeled til Sundhedsstrategisk Chefgruppe

Lægernes funktion i relation til hygiejnenetværket

Ud over alt det der ligger i socialoverlægens generelle funktion i relation til infektionshygiejne gør følgende sig gældende specifikt i forhold til hygiejnenetværket:

Lægerne kvalitetssikrer hygiejnehåndbogen og de fælles udmeldinger der sendes ud til alle ansatte eller specifikke målgrupper eller områder. Lægerne er desuden faglige ressourcepersoner ift. koordinatorene og det samlede netværk i øvrigt. Derudover er det lægerne, der har kontakten til klinisk mikrobiologisk afdeling på OUH, Styrelsen for patientsikkerhed og Sundhedsstyrelsen i konkrete sager.

De tre overlæger i hygiejnenetværket udgør derudover sammen med By- og Kulturforvaltningen en såkaldt taskforce ift. indeklimate og skimmelsvamp. Hvis der opleves problemer med indeklimaet i de bygninger, hvor man færdes, skal man meddele det til nærmeste leder, som kan henvende sig til By- og Kulturforvaltningen. By- og Kulturforvaltningen henter sundhedsfaglig rådgivning hos hygiejnenetværkets overlæger i de respektive forvaltninger og overlægerne dækker på tværs af forvaltningerne denne opgave. Overlægerne deltager sammen med de ansvarlige i BKF i besigtigelser af lokalerne / ejendommene, for at sikre sundhedsfaglige aspekter bliver afdækket og inddraget i en samlet plan for løsningen af problemstillingerne. Er der sundhedsfaglige problematikker, der kræver handling, vil overlægen kontakte ledelsen på stedet og bidrage med anbefalinger og rådgivning ift. en handleplan og information til borgere / brugere og personale. Ud over varetagelse af konkrete sager mødes task-forcen 4-6 gange om året.

Hygiejnekoordinatorernes funktion

Hygiejnekoordinatorerne i alle tre forvaltninger fungerer overordnet som kontaktperson i forvaltningen i alle hygiejnespørgsmål – eksterne såvel som interne. Det kan både være i akutte situationer eller i mere generelle henvendelser. Hygiejnekoordinatoren er ansvarlig for, at der bliver givet et svar på spørgsmålet, enten ved selv at svare (med henvisning til hygiejnehåndbogen) eller fx ved at lade forvaltningens socialoverlæge svare på spørgsmål af mere lægefaglig karakter. Hygiejnekoordinatorerne vurderer, om det er relevant at supplere / korrigere hygiejnehåndbogen.

Hygiejnekoordinatorerne har en særlig forpligtelse til at holde sig ajourført med nyeste viden indenfor hygiejneområdet. Dette medfører blandt andet, at man deltager i udbudte kursusdage og også gerne selv opsøger relevant kompetenceudvikling, som man efter aftale med styregruppen kan deltage i. Derudover deltager man i de to årlige fælles interne temadage for det samlede hygiejnenetværk i Odense Kommune.

Forpligtelsen til at opsamle ny viden forventes anvendt i relation til videreformidling til hygiejnekonsulenter i egen forvaltning, tilretning af hygiejnehåndbogen, input til fælles interne temadage og input til nye retningslinjer eller andet til alle ansatte, særlige målgrupper eller områder i kommunen.

Koordinatorerne opsamler de konkrete sager der er i egen forvaltning og bringer dem med på de faste møder med de øvrige koordinatore. Dette for at sikre en erfaringsopsamling i forhold til håndtering af sager, der kan give anledning til tilretning af håndbogen eller nyhedsbreve til alle institutioner med gode eksempler på håndtering af hygiejneproblematikker.

Der afholdes to faste årlige møder i koordinatorgruppen. Det ene ligger jf. årshjulet lige efter årsskiftet, hvor der bl.a. drøftes større ændringer/rettelser til hygiejnehåndbogen, og det andet ligger lige inden sommerferien, hvor der er planlægning af aktiviteter i hygiejneugen (uge 38) på dagsordenen. Ansvar for indkaldelse til de to årlige møder i koordinatorgruppen påhviler de koordinatore, der er medlem af styregruppen. Hvis der opstår et akut behov for at mødes, er det den der har behovet der indkalder.

Hygiejnekoordinatorerne forventes desuden løbende at sparre med hinanden på tværs af forvaltninger, så der videndeles i det omfang, det er relevant.

Hygiejekonsulenternes funktion

Hygiejekonsulenterne i alle tre forvaltninger fungerer overordnet som formidlere af hygiejneindsatser til det decentrale led, det vil sige ansatte i institutioner, på botilbud og i nogle tilfælde direkte til borgerne. Og formidlingen kan være to-vejs. Det kan være formidling af ny viden, nye retningslinjer eller undervisning på anden vis fra hygiejekonsulenter til ansatte eller borgere. Det kan også være opsamling af konkrete hygiejnemæssige udfordringer fra ansatte og borgere til hygiejekonsulenter, som videreformidles til hygiejnekoordinatoren i forvaltningen, videndeles på tværs i kommune og evt. giver anledning til ændringer i hygiejnehåndbogen, formulering af nyhedsbreve eller andet.

I alle de tilfælde hvor hygiejekonsulenter får henvendelser/spørgsmål som kan besvares via et link til hygiejnehåndbogen, skal denne anvendes. Hvis der er spørgsmål, som ikke umiddelbart kan besvares ved hjælp af hygiejnehåndbogen sendes henvendelsen videre til hygiejnekoordinatoren, der så er ansvarlig for at frembringe det rette svar til hygiejekonsulenten.

Hygiejekonsulenterne opfordres til at holde sig ajour via nyhedsbreve fra SSI, SST og Rådet for Bedre Hygiejne. Derudover deltager man i de to årlige fælles interne temadage for det samlede hygiejnenetværk i Odense Kommune. Der opfordres til at man deltager i de udbudte eksterne kursusdage, herunder Rådet for bedre hygiejnes årskonference, der oftest har samme tema som den forestående hygiejneuge. Endelig må man også gerne selv opsøge relevant kompetenceudvikling, som man efter aftale med styregruppemedlemmerne i egen forvaltning kan deltage i.

Behovet for at mødes med de øvrige hygiejekonsulenter i egen forvaltning aftales forvaltningsvis, evt. med deltagelse af forvaltningens hygiejnekoordinator. Aktiviteter ud over dem, der er beskrevet i dette notat aftales med nærmeste leder.

Sekretariatsfunktionen

Ansvar for at drive netværket, herunder ansvar for budgettet, påhviler Borgmesterforvaltningen (BMF). Dette ansvar indebærer, at forvaltningens sundhedskoordinator er tovholder for styregruppen.

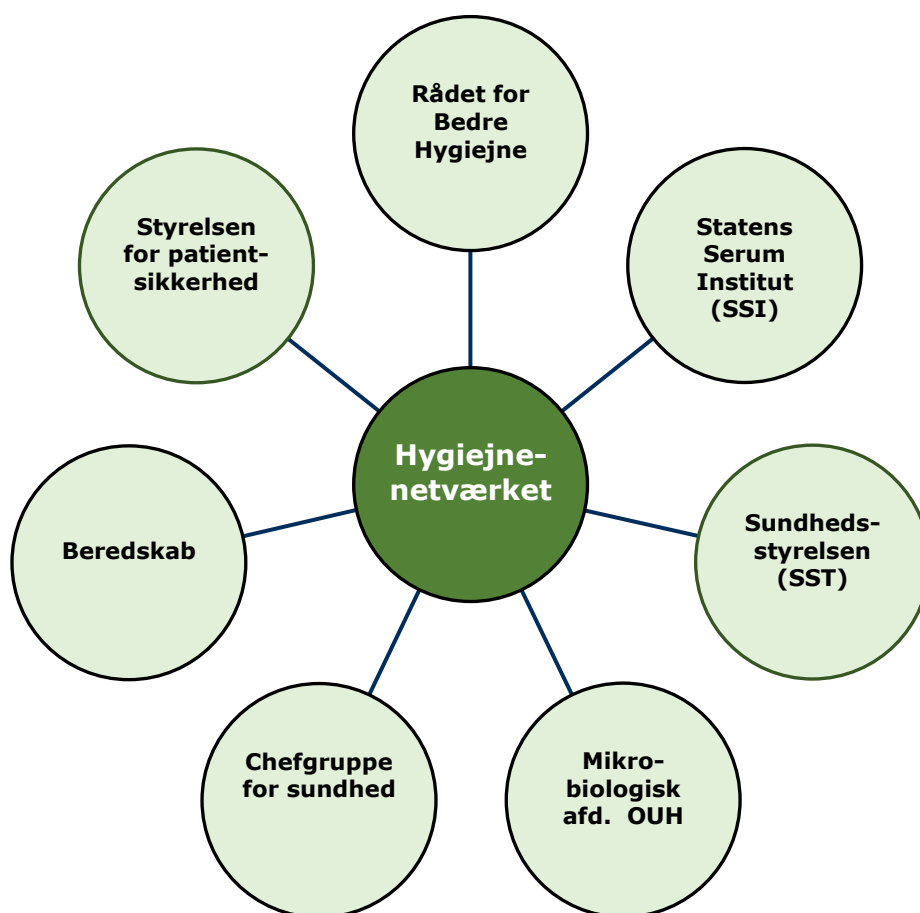
Sundhedskoordinatoren varetager følgende opgaver:

- Indkalde til møder i styregruppen fire gange årligt
- Indkalde til temadag i det samlede hygiejnenetværk 2 gange årligt
- Mødeledelse ved styregruppemøder og møder i det samlede hygiejnenetværk
- Referat- og journaliseringspligt
- Sikre at indkomne forslag til hygiejnehåndbogen bliver opdateret
- Sikre løbende opdatering af rammenotat
- Sikre at Chefgruppen for Sundhed får status herunder følge op på aktivitets- og effektmål
- Overblik over økonomi

SAMARBEJDSPARTNERE

Nedenstående figur 2 viser hygiejnenetværkets interne og eksterne samarbejdspartnere. Efter figuren er der en beskrivelse af relationen til de forskellige samarbejdspartnere med eksempler på hvad samarbejdet består i.

Figur 2 - Samarbejdspartnere

Eksterne samarbejdspartnere

Rådet for Bedre Hygiejne er et nationalt råd, der blev stiftet i 2008. Rådet repræsenterer alle sider af området hygiejne, med et fælles ønske om en bedre anvendelse af viden og bedre indsamling af viden, når det gælder hygiejne. Rådets arbejde for at sikre fokus på hygiejne går gennem en række arrangementer, events, undersøgelser samt små og større kampagner, der tilsammen kan skabe en forskel og en bedre hygiejne i Danmark. Der kan læses mere om Rådet for Bedre Hygiejne på www.bedrehygiejne.dk.

Rådet har i flere sammenhænge anvendt Odense Kommune som sparringspartner i forbindelse med planlægning af faglige temadage, hygiejneugen, mv. Odense Kommune er en af de kommuner, der er bedst organiseret mhp. koordineret fokus på hygiejne, hvilke medfører at kommunen er en attraktiv samarbejdspartner for Rådet.

Odense Kommune har et organisationsmedlemskab, der sikrer, at et ubegrænset antal deltagere fra flere adresser får løbende informationer fra Rådet via nyhedsbreve. Derudover er der rabat på deltagelse ved arrangementer og mulighed for at deltage på årets generalforsamling. Organisationsmedlemskabet er finansieret af Sundhedsstrategisk Chefgruppe.

Statens Serum Institut (SSI) er en statsvirksomhed under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. I mere end 100 år har SSI's hovedopgave været at sikre beredskabet over for smitsomme sygdomme og medfødte lidelser. Opgaverne er løbende blevet udvidet, og SSI er i dag en international forsknings-, produktions- og servicevirksomhed. SSI formidler nyeste viden om infektionshygiejne via deres hjemmeside:

<http://www.ssi.dk/Smitteberedskab/Infektionshygiejne.aspx>. SSI har også udviklet et meget anvendeligt interaktivt undervisningsmateriale om hygiejne med særligt fokus på håndhygiejne på www.ssi.dk/hygiejne.

Sundhedsstyrelsen (SST) beskæftiger sig blandt meget andet også med smitsomme sygdomme og hygiejne. Der er meget anvendelig viden og undervisningsmateriale på alle niveauer på SST's hjemmeside under: "Sundhed og forebyggelse" → "Smitsomme sygdomme":

<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Smitsomme%20sygdomme.aspx>

Og "Sundhed og forebyggelse" → "Hygiejne":

<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Hygiejne.aspx>

Klinisk mikrobiologisk afdeling, OUH varetager:

- Undersøgelse af patientprøver for bakterier, virus, svampe og parasitter samt antistoffer mod disse
- Rådgivning til læger om diagnostik af infektionssygdomme og om behandling med antibiotika ud fra de fundne resultater
- Varetagelse af infektionshygiejne - afdelingen er hjemsted for Hygiejnekomiteen for OUH

Der kan endvidere købes ekstern bistand i form af råd og vejledning fra fagpersonalet på klinisk mikrobiologisk afdeling på OUH i konkrete sager, hvor den interne lægefaglige sparring ikke er tilstrækkelig. Kontakt til OUH sker gennem socialoverlægen i forvaltningen.

Udgifter i forbindelse med kontakt til klinisk mikrobiologisk afdeling på OUH afholdes af den enkelte afdeling/forvaltning, medmindre det drejer sig om konkret patientbehandling. Dette er gratis.

Styrelsen for patientsikkerhed hører under Sundhedsstyrelsen. Styrelsen har som overordnet formål at følge sundhedstilstanden og yde sundhedsmæssig rådgivning til staten, regionerne og kommunerne. Styrelsens opgave er blandt andet at føre tilsyn med sundhedspersonalet i deres region, yde samfundsmedicinsk bistand til sundheds- og miljømyndigheder samt at bidrage til at hindre udbredelse af smitsomme sygdomme.

Samarbejdet mellem Styrelsen for patientsikkerhed og hygiejnenetværket sker hovedsageligt via overlægerne i de respektive forvaltninger. Styrelsen rådgiver i særlige problemstillinger der drejer sig om at begrænse udbredelsen af smitsomme sygdomme. Styrelsen medvirker endvidere i smitteopsporing og rådgivningen om forebyggende behandling af de særligt udsatte kontakter når det drejer sig om de anmeldelsespligtige smitsomme sygdomme, eller særlige indsatser under epidemier.

Interne samarbejdspartnere

Beredskab

Hvis der sker noget uventet – ulykker eller katastrofer som epidemier, kemikalieulykker, naturkatastrofer, terror osv. – i Odense, har kommunen organiseret et beredskab. Beredskabet skal sikre, at kommunens funktioner opretholdes og fungerer på trods af den uventede situation. Beredskabet er beskrevet i en såkaldt beredskabsplan <http://subsites.odense.dk/subsites3/beredskab>. Den består af en generel del, som gælder for alle forvaltninger, og af delplaner, indsatsplaner og instrukser for de enkelte forvaltninger.

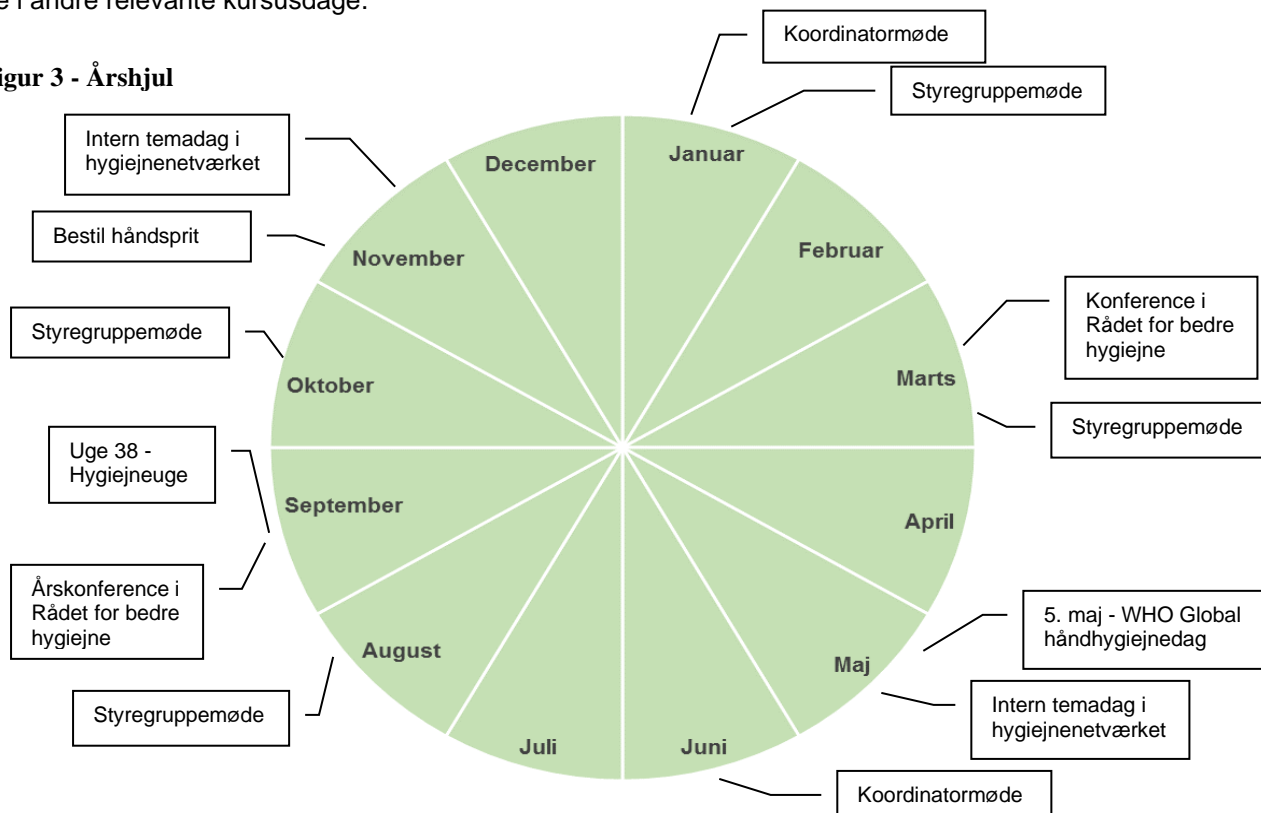
Alt efter hændelsens karakter kan beredskabet aktiveres på tre forskellige niveauer. I beredskabsplanen er præcist skitseret, hvem der har ansvar for hvad. Proceduren er klar fra den enkelte medarbejders og afdelings rolle til organisationen som helhed. I tilfælde af udbrud / pandemier benyttes Hygiejnenetværket til sparring

Chefgruppe for Sundhed fungerer som programledelse for hygiejnenetværket, hvorfor de godkender væsentlige ændringer i opgavevaretagelse, finansiering eller andet.

ÅRSHJUL

Figur 3 viser hygiejnenetværkets faste aktiviteter i løbet af året. Ud over de aktiviteter, der er lagt ind i årshjulet, er der mulighed for løbende at blive opdateret i forhold til nyeste viden på hygiejneområdet ved at deltage i andre relevante kursusdage.

Figur 3 - Årshjul

HYGIEJNEHÅNDBOGEN

For at sikre adgang til relevant og opdateret viden på hygiejneområdet, er der oprettet en elektronisk hygiejnehåndbog, hvor der kan søges oplysninger og konkret vejledning inden for en lang række emner. Håndbogen bliver løbende justeret i takt med, at anbefalinger ændres og nye spørgsmål dukker op.

Hygiejnehåndbogen er tilgængelig på Odense Kommunes hjemmeside på følgende link: www.odense.dk/hygiejne. Derved er den også frit tilgængelig for alle eksterne interesserede.

Hygiejnehåndbogen er blevet til i et samarbejde mellem hygiejnekoordinatorerne på tværs af forvaltninger, og det er også koordinatorerne, der mødes omkring større opdateringer af håndbogen én gang årligt. Derudover er alle i netværket forpligtet til at videreformidle nye input til håndbogen løbende.

Procedure ved tilføjelser/rettelser til hygiejnehåndbogen

Har man rettelse til hygiejnehåndbogen, sendes forslaget (begrundet) til en af hygiejnekoordinatorerne. Koordinatorerne drøfter om rettelserne skal foretages – ved enighed sendes rettelserne videre til sundhedskoordinatoren i BMF, som sørger for at få lagt rettelserne ind. I tilfælde af uenighed mellem hygiejnekoordinatorerne sendes forslaget videre til styregruppen.

ØKONOMI

Den årlige drift af hygiejnenetværket beløber sig til 100.000,- kr. Disse midler dækker:

- Organisationsmedlemskab af Rådet for Bedre Hygiejne
- En årlig kampagne i forbindelse med den nationale hygiejneuge i uge 38
- Vedligeholdelse af hygiejnehåndbogen
- 2 årlige kompetenceudviklingsdage af læger, koordinatore og nøglepersoner i netværket
- Understøttelse af undervisning/indsatser på kommunens institutioner og tilbud
- Øvrig kompetenceudvikling

BILAG 1 – FORANDRINGSTEORI OG IMPLEMENTERINGSPLAN

